

UCHWAŁA Nr XI/49/2020
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2018 -2019 „Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2021”.

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 282) Rada Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2018-2019 „Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2021”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Robert Ciżmowski

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 282), zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres czterech lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program *opieki nad zabytkami*. Z realizacji programów opieki nad zabytkami co dwa lata sporządzane jest sprawozdanie, zgodnie z zapisem art. 87 ust. 5 ustawy, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

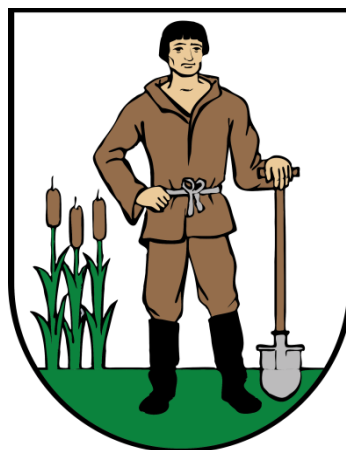
Przedstawiony projekt uchwały jest zgodny z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015- 2024, obszar priorytetowy: Kapitał gospodarczy (P1), cel strategiczny: CS.1.2 Turystyka katalizatorem dynamicznego rozwoju gospodarczego, cel operacyjny: CO.1.2.1 Utworzenie całorocznej oferty turystyczno- kulturalnej.

Przewodniczący Rady

Robert Ciżmowski

Załącznik do Uchwały Nr XI/49/2020
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 29 grudnia 2020 r.

Sprawozdanie z realizacji w latach 2018-2019 Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2021

Nowy Dwór Gdański, grudzień 2020 rok

Wstęp

Rada Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w dniu 19 października 2018 r. przyjęła Uchwałą Nr XLVII/311/2018 Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2021. Podstawą prawną sporządzenia programu jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 282), która zobowiązuje samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne do opracowania takiego programu. Na mocy art. 87 ust. 5 ww. ustawy zarząd powiatu jest zobowiązany do sporządzania co 2 lata sprawozdania z realizacji programu, które przedstawia radzie powiatu.

Sprawozdanie jest próbą podsumowania działań w latach 2018-2019, podejmowanych przez zaangażowane podmioty, w tym Powiat Nowodworski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Urząd Konserwatora Zabytków, Samorząd Województwa Pomorskiego, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty realizujące działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego w Powiecie Nowodworskim.

Poniższe sprawozdanie ma również na celu wyciągnięcie wniosków i w konsekwencji, zapewnienie lepszej i bardziej kompleksowej ochrony w nowym dokumencie strategicznym.

W sprawozdaniu ujęto działania podejmowane w celu ochrony dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu nowodworskiego, wynikające z przyjętych w programie priorytetów i kierunków działań, którymi są:

- I. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym powiatu.
- II. Ochrona krajobrazu kulturowego powiatu.
- III. Popularyzacja i dokumentacja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu
Promocja, edukacja i dokumentacja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu

Kierunki powiatowego programu opieki nad zabytkami są realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, właścicieli oraz zarządców obiektów, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.

I. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym powiatu.

1. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego swojego terenu, Powiat Nowodworski podejmował działania w celu ochrony obiektów zabytkowych. Realizując przyjęty Program jako zobowiązanie, w miarę posiadanych środków finansowych, ustalany jest corocznie budżet na ochronę zabytków i zachowanie dziedzictwa materialnego powiatu. Dotacje przyznawane są przez Samorząd Powiatu według ustalonej procedury. Zainteresowanie właścicieli obiektów zabytkowych możliwością dofinansowania prac konserwatorskich oraz ich oczekiwania nie są całkowicie spełniane ze względu na ograniczone możliwości budżetu powiatu.

Uchwała Nr XLVII/312/2018 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 19 października 2018 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonym na obszarze Powiatu Nowodworskiego stanowi podstawę przyznawania dotacji. Samorząd Powiatu udzielił następujące dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytku:

Wykaz dotacji przyznanych z budżetu Powiatu Nowodworskiego w latach 2018-2019:

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)
2018 r.			
	Nie udzielono dotacji ze względu na przygotowywanie uchwały dotacyjnej		
2019 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Lubieszewie	Pełna konserwacja dwóch malowideł na boazerii w części pod chórowej pt. Danse Macabre oraz Ecce Homo.	Przyznana dotacja 3 000,00 Całkowity koszt zadania 103 500,00
2.	Parafia Greckokatolicka pw. św. Mikołaja w Żelichowie	Konserwacja lica ceglanej części ściany północnej ze szkarpami	Przyznana dotacja 2 500,00 Całkowity koszt zadania 91 767,51
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie malowidła „Sen Jakuba”	Przyznana dotacja 2 500,00 Całkowity koszt zadania 40 739,96

4.	Osoba fizyczna Rychnowo Żuławskie	Opracowanie orzeczenia technicznego wraz z niezbędnymi badaniami tj. mykologicznymi, zawilgocenia i zasolenia murów, geologicznymi	Przyznana dotacja 1 000,00 Całkowity koszt zadania 14 760,00
5.	Osoba fizyczna Rychnowo Żuławskie	Opracowanie orzeczenia technicznego wraz z niezbędnymi badaniami tj. mykologicznymi, zawilgocenia i zasolenia murów, geologicznymi	Przyznana dotacja 1 000,00 Całkowity koszt zadania 17 220,00

Wśród podejmowanych działań przez Powiat Nowodworski zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych ważną rolę odgrywa kwestia pozyskiwania środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością powiatu, a także prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność powiatu.

W ramach ww. działania Powiat, będący właścicielem lub zarządcą kilku obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- ✓ most drogowy zwodzony na rzece Tudze w Stobcu- Tujsku,
- ✓ most kolejowy obrotowy w ciągu linii kolei wąskotorowej nad rzeką Szkarpawą w Rybinie,
- ✓ most drogowy zwodzony na Wiśle Królewieckiej w Sztutowie,
- ✓ budynek Starostwa Powiatowego przy ul. gen. Władysława Sikorskiego 23 w Nowym Dworze Gdańskim,
- ✓ budynek dworca kolejki wąskotorowej wraz z lokomotywownią kolei wąskotorowej przy ul. Dworcowej 29 w Nowym Dworze Gdańskim,
- ✓ droga 2305 G bruk w Kmiecinie,

podpisał umowę pn. „Pętla Żuławska – Poprawa dostępności Nowego Dworu Gdańskiego drogą wodną” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Działanie 8.4. Wsparcie atrakcyjności walorów dziedzictwa przyrodniczego.

W roku 2019 w ramach ww. przedsięwzięcia podpisano umowy z wykonawcami na wykonanie:

- ✓ dokumentacji projektowej na budowę przystani żeglarskiej przy budynku Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim. Celem zadania jest m.in. remont ściany budynku przylegającej do rzeki Tuga. Całkowita wartość umowy opiewa na kwotę 132.840,00 zł,
- ✓ dokumentacji projektowej i remontu mostu w Stobcu-Tujsku za kwotę łącznie 2.152.475,40 zł.

Ochrona i kultywowanie dziedzictwa kulturowego wsi i charakteru wiejskiego jest realizowana poprzez współorganizację z Województwem Pomorskim i Urzędami Gmin z terenu Powiatu Nowodworskiego corocznie konkursu Piękna Wieś Pomorska w kategoriach „Wieś” i „Zagroda”. Celem konkursu jest:

- ✓ ochrona i poprawa wartości krajobrazu przyrodniczego oraz kulturowego wsi,
- ✓ poprawa jakości życia na wsi,
- ✓ podniesienie atrakcyjności wypoczynkowej obszarów wiejskich,
- ✓ aktywizacja i integracja społeczności lokalnej,

- ✓ identyfikacja i analiza możliwych do przeniesienia dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz przekazanie informacji na ich temat.

W omawianym okresie sprawozdawczym dotacje na zadania realizowane przy obiektach z terenu Powiatu Nowodworskiego, wpisanych do rejestru zabytków, udzielali też:

- ✓ Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków;
- ✓ Samorząd Województwa Pomorskiego,
- ✓ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- ✓ Gminy z terenu powiatu nowodworskiego.

Wykaz dotacji udzielonych przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2018-2019 przy zabytkach znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego:

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)
2018 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Remont elewacji południowej i kruchty kościoła parafialnego	Przyznana refundacja 39 000,00 Całkowity koszt zadania 80 084,77
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie	Prace konserwatorskie przy płytach epitafijnych i posadzce w kościele	Przyznana dotacja 22 110,00 Całkowity koszt zadania 47 957,12
3.	Osoba fizyczna Jazowa	Projekt budowlany na odbudowę budynku uszkodzonego pożarem	Przyznana dotacja 23 000,00 Całkowity koszt zadania 30 750,00
2019 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie przy malowidle ściennym na płótnie „Sen Jakuba” w kościele	Przyznana dotacja 14 000,00 Całkowity koszt zadania 40 739,96
2.	Parafia Greckokatolicka pw. św. Mikołaja w Żelichowie	Konserwacja ceglanej ściany kościoła	Przyznana dotacja 15 500,00 Całkowity koszt zadania 91 767,51
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie	Konserwacja ceglanej posadzki zakrystii w kościele	Przyznana dotacja 10 000,00 Całkowity koszt zadania 47 902,69
4.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Lubieszewie	Konserwacja i restauracja dwóch malowideł na boazerii w części pod chórowej	Przyznana dotacja 15 000,00 Całkowity koszt zadania 103 500,00

5.	Osoba fizyczna Rychnowo Żuławskie	Opracowanie ekspertyzy technicznej i projektu budowlanego odtworzenia stropu i dachu budynku gospodarczego	Przyznana dotacja 10 000,00
6.	Osoba fizyczna Rychnowo Żuławskie	Opracowanie ekspertyzy technicznej i projektu budowlanego odtworzenia dachu budynku gospodarczego	Przyznana dotacja 8 000,00

Wykaz dotacji udzielonych przez Samorząd Województwa Pomorskiego w latach 2018-2019 przy zabytkach znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego:

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł) Całkowita wartość zadania
2018 r.			
Nie udzielono dotacji			
2019 r.			
1.	Osoba fizyczna Jazowa	Odbudowa po pożarze budynku zabytkowego, mieszkalnego - w zakresie poszycia dachu oraz montaż instalacji odgromowej	Przyznana dotacja 88 447,00 Całkowita wartość zadania 176 894,37
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Lubieszewie	Konserwacja i restauracja dwóch malowideł na boazerii pod chórem pt. <i>Danse macabre</i> i <i>Ecce Homo</i> w kościele pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Lubieszewie	Przyznana dotacja 50 000,00 Całkowita wartość zadania 103 500,00
3.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Konserwacja lica ceglanej ściany północnej ze szkarpami kościoła	Przyznana dotacja 43 000,00 Całkowita wartość zadania 91 767,51
4.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Remont elewacji południowej kościoła	Przyznana dotacja 101 980,00 Całkowita wartość zadania 203 960,62
5.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinnie	Konserwacja ceglanej posadzki zakrystii XIV-wiecznego kościoła parafialnego	Przyznana dotacja 23 951,00 Całkowita wartość zadania 47 902,69

Wykaz dotacji udzielonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w latach 2018-2019 przy zabytkach znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego w ramach programu Ochrona Zabytków, którego strategicznym celem jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne:

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł) Całkowita wartość zadania
2018 r.			
1.	Osoba fizyczna, Jazowa	Kontynuacja prac konserwatorskich i budowlanych po pożarze – II etap	Przyznana dotacja 580 000,00 Całkowity koszt zadania 724 697,09

Po dwóch latach funkcjonowania Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego (2018-2019) na lata 2018-2021 skierowano do jednostek samorządu terytorialnego z terenu powiatu ankietę w celu zebrania informacji na temat inicjatyw podjętych w latach 2018-2019 na rzecz ochrony zabytków Powiatu Nowodworskiego w ramach działalności jednostek.

Zadania jednostek samorządu terytorialnego obejmują między innymi działania z zakresu kultury, w tym ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Jednostki samorządu terytorialnego, jako podmioty realizujące opiekę nad zabytkami, pełnią podwójną rolę. Z jednej strony jako właściciele bądź zarządcy zabytków zobowiązane są do sprawowania nad nimi opieki, z drugiej – opieka nad zabytkami należy do zadań publicznych, do realizowania których jednostki samorządu terytorialnego są powołane. Wyniki zaprezentowano poniżej.

Nowy Dwór Gdański

Gmina Nowy Dwór Gdański ma opracowany „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015-2019” przyjęty Uchwałą Nr 132/XIV/2015 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015 – 2019 oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina jest właścicielem 4 obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków oraz 9 obiektów zabytkowych, które ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków. Obiektem zabytkowym pełniącym funkcję kulturalną i turystyczną jest Żuławski Park Historyczny znajdujący się w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Kopernika 17, oraz budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury.

Gmina ma opracowane zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych przyjęte Uchwałą Nr 265/XXXIII/2009 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 10 września 2009 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Wykaz dotacji udzielonych przez Gminę Nowy Dwór Gdański w latach 2018-2019 na prace konserwatorskie i remontowe przy zabytkach nie będących własnością gminy:

Wnioskodawca	Nazwa zadania	Wysokość dotacji (zł)	
2018 r.			
1.	Budynek dawnej gospody Jazowa	Wykonanie dokumentacji technicznej	Przyznana dotacja 5 000,00 Całkowity koszt zadania 30 750,00

2019 r.			
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Lubieszewie	Roboty budowlano-montażowe	Przyznana dotacja 105 000,00 Całkowity koszt zadania 280 844,88
2.	Osoba fizyczna Budynek gospodarczy Rychnowo Żuławskie	Orzeczenie techniczne wraz z niezbędnymi badaniami	Przyznana dotacja 1 000,00 Całkowity koszt zadania 17 220,00
3.	Osoba fizyczna Budynek gospodarczy Rychnowo Żuławskie	Orzeczenie techniczne wraz z niezbędnymi badaniami	Przyznana dotacja 1 000,00 Całkowity koszt zadania 14 760,00
4.	Parafia p.w. Przemienia Pańskiego w Nowym Dworze Gdańskim	Prace konserwatorskie przy dwóch witrażach oraz wymiana dwóch witraży	Przyznana dotacja 20 000,00 Całkowity koszt zadania 40 000,00
5.	Parafia Greckokatolicka p.w. św. Mikołaja w Żelichowie	Prace konserwatorskie elewacji	Przyznana dotacja 8 000,00 Całkowity koszt zadania 91 767,51

Wykaz wykonanych prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach stanowiących własność/współwłasność Gminy Nowy Dwór Gdański w roku 2019:

Lp.	Zabytek	Rodzaj prac	Całkowity koszt	Nakłady gminy
1.	Śluza, Marzęcino	Roboty budowlano-remontowe	719 550,00 zł	287 820,00 zł
2.	Cmentarze Menonickie – Orłowo, Żelichowo, Marynowy	Prace remontowe	286 660,97 zł	114 664,39 zł

Na terenie Gminy został opracowany lokalny program rewitalizacji obszarów zabytkowych pn. „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023”. W ramach realizacji programu w 2019 r. wykonano:

- ✓ prace rewitalizacyjne i remontowe przy moście zwodzonym na rzece Tudze w Nowym Dworze Gdańskim. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 484 999,75 zł, nakłady gminy wyniosły 993 999,90 zł,
- ✓ remont i dobudowa windy przy budynku Żuławskiego Ośrodka Kultury w Nowym Dworze Gdańskim. Całkowity koszt zadania 2 797 672,38 zł, nakłady gminy wyniosły 1 983 916,17 zł.

Cyklicznie, raz w roku, odbywa się Dzień Osadnika. Jest to święto zainicjowane przez Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego – Klub Nowodworski, które służy wszystkim mieszkańcom gminy i daje możliwość wspólnego pochylenia się nad historią regionu. Kulturowanie tradycji, regionalnych strojów, potraw, obrzędów itp. odbywa się podczas organizowanych corocznie Dni Żuław, imprez, wydarzeń organizowanych przez organizacje samorządowe, podczas obchodów świąt państwowych czy imprez w Żuławskim Parku Historycznym. Tradycją gminy jest udział w „Dniach Otwartych Żuławskich Zabytków”. Wśród udostępnionych budynków i budowli nie brakuje obiektów sakralnych: kościołów czy cmentarzy, charakterystycznych domów podcieniowych, a także budowli

technicznych i hydrotechnicznych. Jak zawsze w określonych dniach i godzinach gospodarze obiektów oczekują i raczą atrakcjami – wykładami, opowieściami, kulinariami, wystawami, warsztatami, możliwością zwiedzania obiektów. Cyklicznym wydarzeniem jest również Europejska Noc Muzeów organizowana w Żuławskim Parku Historycznym.

Do niematerialnego dziedzictwa gminy zaliczyć należy: muzeum opowieści - dział wspomnień powojennych, Dzień Osadnika, Żuławska kuchnia regionalna, obrzędy świąteczne, Baśnie i legendy żuławskie.

Stegna

W Gminie Stegna został uchwalony „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Stegna na lata 2016-2019” przyjęty Uchwałą Nr XVI/130/2016 Rady Gminy Stegna z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Stegna na lata 2016-2019, natomiast Gminna Ewidencja Zabytków jest w opracowaniu.

Gmina Stegna jest właścicielem 8 obiektów zabytkowych, które ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków. Obiektami zabytkowymi pełniącymi funkcję kulturalną jest świetlica wiejska w Tujsku oraz świetlica wiejska w Żuławkach.

Gmina ma opracowane zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych przyjęte Uchwałą Nr XLII/433/10 Rady Gminy Stegna z dnia 12 października 2010 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Wykaz wykonanych prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach stanowiących własność/współwłasność Gminy Stegna w roku 2019:

Lp.	Zabytek	Całkowity koszt	Nakłady gminy
1.	Kaplica grobowa w Żuławkach	303 631,89 zł	114 693,89 zł

Wykaz wykonanych prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach nie będących własnością Gminy Stegna w latach 2018-2019:

Lp.	Wnioskodawca	Rodzaj prac	Całkowity koszt (zł)	Nakład gminy (zł)
2018				
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie przy malowidle ściennym na płótnie „Przypowieść o Siewcy” z końca XVII w.	40 739,66	20 000,00
2019				
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie	Prace konserwatorskie przy zabytkowych drzwiach kościoła	37 818,21	15 373,00

Na terenie Gminy Stegna organizowane są imprezy kultywujące tradycję, regionalny strój, potrawy, obrzędy t.j. Dożynki Gminne, Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy, konkurs specjałów karnawałowych, podczas którego oceniane są tradycyjne, regionalne potrawy, ciasta i trunki, Stegieńskie Inspiracje – comiesięczne spotkania z ludźmi żyjącymi z pasją.

Dodatkowo gmina stale współpracuje z zespołem recytatorsko-wokalnym „Mierzeja”. Odbywają się również wystawy tematyczne w Gminnej Bibliotece Publicznej w Stegnie, związane z regionem i ukazujące tradycję Gminy Stegna, organizowane są wieczory

poetycko-wokalne z okazji: 1 Maja, Dnia Matki i Ojca, Babci i Dziadka, Świąt Bożego Narodzenia (wspólne kolędowanie).

Sztutowo

Gmina Sztutowo ma opracowany „Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2017-2020 na terenie Gminy Sztutowo” przyjęty Uchwałą Nr XXX/304/2017 Rady Gminy Sztutowo z dnia 10 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2017-2020 na terenie Gminy Sztutowo oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina jest właścicielem 1 obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków oraz 6 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. W rejestrze zabytków Pomorskiego Konserwatora Zabytków znajdują się 4 obiekty z terenu Gminy Sztutowo, a w Gminnej Ewidencji Zabytków 226 obiektów.

W ramach prac konserwatorskich i remontowych przy zabytkach stanowiących własność/współwłasność gminy w roku 2019 gmina wykonała prace remontowe przy budynku zespołu byłego obozu Stutthof – nowa kuchnia obozowa. Całkowity koszt zadania 90 462,29 zł i był w całości sfinansowany ze środków gminy.

Gmina Sztutowo nie posiada uchwały odnośnie zasad przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych .

Na terenie Gminy corocznie – w dniu imienin Piotra i Pawła – organizowana jest impreza „Dni Rybaka”, nawiązująca do tradycji rybołówstwa oraz szkutnictwa. Wydarzenie łączy w sobie zarówno elementy terażniejszości jak i historii, a uroczystościom towarzyszą obchody Ogólnopolskich Imienin Piotra i Pawła. Co roku organizowany jest Bieg Pamięci Narodowej organizowany przez Muzeum Stutthof. Corocznie organizowane są także Dożynki gminne. W Kątach Rybackich znajduje się Muzeum Zalewu Wiślanego oddział Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Muzeum na swoich wystawach prezentuje historię szkutnictwa i rybołówstwa nad Zalewem Wiślanym. Wśród najciekawszych eksponatów pochodzących z tamtych terenów jest oryginalny warsztat szkutniczy z miejscowości Łaszka k. Sztutowa, a także okazały, bo aż 10 metrowy barkas - jednostka o napędzie żaglowym wykorzystywana do połowów jeszcze w latach 60. ubiegłego wieku. Bardzo okazale prezentuje się kompletny zespół narzędzi szkutniczych z przełomu XIX i XX wieku w tym kilkanaście strugów służących do obróbki drewna. W muzeum można zobaczyć tradycyjne łodzie rybackie z okolic Zalewu Wiślanego - żakówki, a także ślizg lodowy - Ludowy 8, zwany także od nazwiska konstruktora "Weilandem".

Wśród niematerialnego dziedzictwa Gminy Sztutowo należy wymienić: zwyczaj święcenia łodzi rybackich w dniu Piotra i Pawła patronów rybaków, rzemiosło tradycyjne związane z rybactwem, rzemiosło związane z obróbką bursztynu czy tradycje kulinarne związane z potrawami z ryb.

Ostaszewo

Gmina Ostaszewo posiada „Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Ostaszewo na lata 2012-2016” przyjęty Uchwałą Nr XXVII/152/2013 Rady Gminy Ostaszewo z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zabytkami dla gminy Ostaszewo na lata 2012-2016 oraz Gminną Ewidencję Zabytków.

Gmina Ostaszewo jest właścicielem 5 obiektów zabytkowych, które ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków. Obiektem zabytkowym pełniącym funkcję kulturalną jest budynek świetlicy wiejskiej w Nowej Kościelnicy.

Gmina posiada własne zasady przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych przyjęte Uchwałą Nr XL/225/2014 Rady Gminy Ostaszewo z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, jednakże w latach 2018-2019 nie przyznano dotacji z budżetu gminy na cel określony w uchwale.

Na terenie Gminy Ostaszewo cyklicznie organizowana jest „Sierpniowa impreza kulturalna”, mająca na celu promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego m.in. poprzez organizację sympozjum na temat wielokulturowości miejsca zamieszkania, zasobów, jakimi dysponuje Gmina i na bazie których kształtowana jest tożsamość regionu, promocję dziedzictwa poprzez wystawianie stoisk promocyjnych, występy lokalnych twórców, udostępnianie Izby Historii i Tradycji Gminy Ostaszewo oraz organizację wielu konkursów mających na celu wykreowanie produktów.

Krynica Morska

Gmina Miasta Krynica Morska posiada Gminną Ewidencję Zabytków, natomiast program Opieki nad Zabytkami jest w opracowaniu.

Gmina jest właścicielem 4 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. W latach 2018-2019 nie dofinansowano prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących lub nie będących własnością gminy. Nie posiada własnych zasad przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy obiektach zabytkowych.

II. Ochrona krajobrazu kulturowego powiatu.

W planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz przy kształtowaniu środowiska, uwzględnia się ochronę zabytków. Egzekwowane są zapisy dotyczące działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną konserwatorską (na których obowiązują określone ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na nich zabytków), określonych w dokumentach programowych, odnoszących się do zabytków.

Samorządy gminne podejmują uchwały w zakresie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gdzie określone są między innymi zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz kształtowania krajobrazu, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej.

Wszelkie działania inwestycyjne wymagają na terenach objętych ochroną, opinii nadzoru konserwatorskiego, zgodnie z odrębnymi przepisami w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, co jest realizowane przez odpowiednie instytucje.

Dodatkowo prowadzona jest walka z samowolami budowlanymi na obszarach objętych ochroną konserwatorską poprzez systematyczne kontrole Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w powiecie nowodworskim. W przypadku wykrycia samowoli budowlanej, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane wydawana jest, jeśli jest taka możliwość, decyzja administracyjna w zakresie legalizacji samowoli budowlanej, lub decyzja o rozbiórce obiektu, której wykonanie jest egzekwowane.

III. Popularyzacja i dokumentacja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu Promocja, edukacja i dokumentacja walorów dziedzictwa kulturowego powiatu

W celu rozpowszechnienia walorów Powiatu Nowodworskiego i wykorzystania ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki, na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim opisane zostały najciekawsze zabytki powiatu. Umieszczona została również informacja o możliwości ubiegania się o dotację na prace przy obiektach zabytkowych. Opracowana karta usługi informuje, w jaki sposób wnioskodawca może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu Powiatu Nowodworskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków znajdujących się na obszarze Powiatu.

Jednym z zadań w działalności Powiatu Nowodworskiego jest gospodarcze wykorzystywanie jego walorów turystycznych poprzez budowę dogodnej infrastruktury, atrakcyjną ekspozycję zabytków wraz z ich funkcją użytkową, odpowiednie wykorzystanie walorów przyrodniczych i promocję w tym zakresie. Wykorzystanie walorów turystycznych Powiatu jest ważnym impulsem rozwoju gospodarczego. Jedną z metod rozwoju turystyki jest poprawa infrastruktury technicznej.

W ramach działań w zakresie opracowania szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, samochodowych) wykorzystujących walory środowiska kulturowego i zabytki archeologiczne, w roku 2018 (11.01.2018 roku) została podpisana umowa pn. „Pomorskie trasy rowerowe – Rowerem przez Żuławy – Partnerstwo Gminy Nowy Dwór Gdański”. Na przełomie lat 2017/2018 za kwotę 519.156,00 zł zostały wypłacone właścicielom gruntów odszkodowania za ich wykup. W roku 2022 zgodnie z harmonogram realizacji projektu Powiat Nowodworski będzie realizował roboty budowlano-montażowe związane z budową 2,4 km ścieżek rowerowych.

Z działań promocyjnych powiatu należy wymienić imprezy oraz uroczystości organizowane i współorganizowane oraz współfinansowane przez Powiat Nowodworski. Niektóre mają charakter cykliczny, inne jednorazowy. Dożynki Powiatowe organizowane są w miejscowościach poszczególnych gmin Powiatu Nowodworskiego. Tradycyjnie, każdego roku, na placu przed Żuławskim Ośrodkiem Kultury w Nowym Dworze Gdańskim, odbywa się uroczysta Wigilia Powiatowa połączona z kiermaszem Bożonarodzeniowym.

Starosta Nowodworski obejmuje honorowym patronatem przedsięwzięcia o zasięgu ponadgminnym. W ramach tego patronatu Powiat Nowodworski dotuje imprezy, które mają również za zadanie kultywowanie walorów dziedzictwa kulturalnego Powiatu. Przykładem jest przedsięwzięcie „Bieg Pamięci” organizowane przez Muzeum Stutthof w Sztutowie .

Powiat Nowodworski, w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, co roku wspiera realizację przedsięwzięć upowszechniających kulturę, sztukę oraz promocję regionu. W ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert na realizację w 2018 r. przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w zakresie kultury i sztuki oraz turystyki przeznaczono z budżetu Powiatu Nowodworskiego kwotę 8.600,00 zł, a w roku 2019 kwotę 6.400,00 zł.

W latach 2018-2019 przyznano dotację m.in. dla:

- ✓ Fundacji Strefa Mocy ze Sztutowa w wysokości 1.500,00 zł na realizację projektu pn. „Warsztaty rękodzielnicze dla mieszkańców powiatu nowodworskiego”,
- ✓ Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie w wysokości 1.400,00 zł na cykl imprez kulturalnych dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego ,
- ✓ Stowarzyszeniu „Kulturalni” Stegna w wysokości 2.000,00 zł na realizację projektu pn. „Marzenia się spełniają” – Musical Plenerowy,

- ✓ Parafii p.w. Narodzenia NMP w Wiercinach w wysokości 1.000,00 zł na realizację zadania „70-lecie powstania parafii-kulturowe aspekty funkcjonowania parafii na przestrzeni dekad”,
- ✓ Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie w wysokości 1.400,00 zł na cykl imprez kulturalnych dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego

Istotnym elementem promującym i dokumentującym zasoby dziedzictwa kulturowego Powiatu Nowodworskiego są wydawnictwa i projekty realizowane przez instytucje kultury. Ważną rolę odgrywa Żuławski Park Historyczny, placówka kulturalno-muzealna z siedzibą w Nowym Dworze Gdańskim będąca gminną jednostką organizacyjną prowadzoną przez Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego Klub Nowodworski. Wśród ekspozycji stałych w muzeum znajdują się:

- ✓ fragment wiatraka odwadniającego pochodzącego z Ostaszewa,
- ✓ różnego typu nagrobki uratowane od zniszczenia jak drewniana stela z Cyganka,
- ✓ makietę przedwojennego Nowego Dworu Gdańskiego,
- ✓ kącik poświęcony firmie rodzinnej Stobbe – butelki, transportery, beczki, kieliszki oraz fragment komina z fabryki,
- ✓ ekspozycja „Na polskim polderze. Z dziejów mennonitów–niderlandzkiej mniejszości religijnej”,
- ✓ dokumenty, gazety, zdjęcia.

Muzeum Stutthof w Sztutowie, państwowa instytucja kultury podlegała Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego, obchodziło w 2017 r. 55-lecie działalności. Muzeum jest nie tylko Miejscem Pamięci mającym przypominać o zbrodniach niemieckich nazistów, jest to także ważny ośrodek na mapie Pomorza i Polski badający historię Żuław, również tej powojennej. Zbiór muzealiów liczy ponad 1300 eksponatów związanych z funkcjonowaniem byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof oraz jego podobozami. Przedmioty te, ze względu na swój wyjątkowy charakter, są świadectwem cierpienia tysięcy ludzi, prymitywnych warunków, w których przyszło im żyć, a także próby zachowania człowieczeństwa za drutami Stutthofu. W zbiorach muzeum znajdują się m. in.:

- ✓ Artefakty związane z funkcjonowaniem byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof – sprzęt z wyposażenia baraków zamieszkałych przez więźniów, szpitala obozowego i krematorium, narzędzia terroru i przedmioty związane z procesem zagłady.
- ✓ Przedmioty osobistego użytku przywiezione przez więźniów do obozu i tam im odebrane.
- ✓ Przedmioty osobistego użytku nielegalnie wykonane przez więźniów w obozie oraz nielegalna twórczość artystyczna więźniów: ozdobne kasetki, papierośnice, popielniczki, biżuteria, łyżki, rysunki, portrety, pamiętniki.
- ✓ Artefakty należące do członków załogi SS: hełmy, nieśmiertelniki, odznaczenia wojskowe, pejcze i pałki do bicia.
- ✓ Powojenne dzieła sztuki o tematyce martyrologicznej poświęcone pamięci ofiar Stutthofu: rzeźba, malarstwo, rysunek, grafika.

Działania badawcze i naukowe Muzeum Stutthof w ostatnich latach zaowocowały licznymi publikacjami. Pierwszą powstałą publikacją są „Komunikaty”, które w założeniu miały informować na bieżąco o codziennej pracy Muzeum we wszystkich jej obszarach. Następnymi publikacjami były informatory o obozie koncentracyjnym Stutthof. Za nimi powstała monografia KL Stutthof oraz publikacja o Żydach i różnych aspektach obozu, takich jak praca, czy narodowość więźniów. Ponadto Muzeum publikuje wspomnienia byłych

więźniów, książki o regionie oraz upowszechnia efekty dalszych prac badawczych o obozie i II wojnie światowej.

Podsumowanie

Zadania dla poszczególnych celów określone w Programie były w miarę możliwości realizowane i obejmowały zarówno działania bezpośrednio wpływające na poprawę stanu zachowania zabytków, jak i projekty, upowszechniające i promujące lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększające świadomość społeczną w zakresie potrzeby jego zachowania

Uzyskane informacje potwierdzają aktywność właścicieli obiektów zabytkowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach, dzięki którym poprawiono stan techniczny zabytków. W kolejnych latach realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2021” planowane jest wspieranie inicjatyw podejmowanych przez właścicieli zabytków mających na celu zahamowanie procesu degradacji zabytków, a tym samym dążenie do poprawy stanu budynków zabytkowych. Podejmowane będą przedsięwzięcia mające za zadanie kultywowanie tradycji i promocję regionu. Powyższe działania z pewnością przyczynią się do większej ochrony dziedzictwa kulturowego Powiatu Nowodworskiego oraz do zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej oraz budowania silnej tożsamości lokalnej jego mieszkańców.